

АНТРОПОНІМІКОН ЛЬВІВ'ЯН У ХІХ СТОЛІТТІ: ІМЕНА НОВОНАРОДЖЕНИХ У СОЦІОГРУПІ «РОБІТНИКИ»

Леся Луцьо

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, Львів, Україна
lesia-lu@ukr.net*

Здійснено спробу схарактеризувати іменник, з огляду на належність до соціогрупи. Прикладом аналізу послужила кількісно найбільша соціальна група львів'ян у ХІХ ст. – «робітники». Джерельною базою були латиномовні метричні книги про народження з церкви Св. Параскеви та костелу Св. Магдалени. Автор вважає, що антропонімикон дітей робітників формували здебільшого прості, поширені назви. Іншомовні та багатокomпонентні імена зафіксовано в сім'ях римо-католиків. Серед мотивів найменування найпотужнішим був релігійний чинник.

Ключові слова: іменник, спектр, чинник вибору імен, соціогрупа «робітники», Львів.

Соціальна сутність власної назви чи не вперше стала об'єктом аналізу в публікаціях О. Курило (див.: [1: 284–285]). Досі соціальні характеристики антропоніма описували А. Архангельська, Л. Белей, С. Пахомова, М. Худаш, П. Чучка та ін. [2]. У працях зарубіжних лінгвістів тему розкрито ширше, враховано національний, етнічний, релігійний, політичний чинники у формуванні антропосистем, вплив статі, віку, соціального статусу, антропонімої моди [3].

У статті розглянемо роль соціогрупи у формуванні спектра та мотивів найменування в іменнику львів'ян у ХІХ ст. Завдання статті – розкрити метричні записи як джерело інформації про латиномовний антропонімикон львів'ян та описати корелятивний зв'язок *соціогрупа ↔ ім'я* на прикладі аналізу найменувань дітей робітників. Оскільки ці завдання формуємо вперше, вони виявляють новизну соціолінгвістичного опису ономастичної категорії «іменник».

У сучасних дослідженнях можна знайти характеристику іменника різних міст: Іллічівська, Кіровограда, Луцька, Одеси, Проскурова, Тернополя. Однак питання антропоніма як соціального знака опрацьовано вибірково: розкрито антропоніму моду, враховано національний та релігійний чинники [4, 5], мотиви найменувань.

Сьогодні це одне з актуальних питань соціолінгвістики [6], яке розкриває взаємодію понять «мова – місто», «ім'я – соціогрупа».

Передумови нашого підходу: 1. Спектр іменника (тобто перелік усіх зафіксованих назв) постає на основі аналізу варіантності назв, їхньої структури, походження та поширення в тому чи іншому середовищі. Широкий спектр антропонікону соціогрупи інформує про відкритість її іменника як системи назв (вузкий іменний спектр властивий територіально, політично чи суспільно обмеженим соціогрупам). Співвідношення спектра, частотності та кількості найменованих виявляє середній коефіцієнт однойменності, який є показником рівня соціалізації групи найменованих. 2. Мотиви найменування дітей виокремлюємо за даними метричних записів про дату народження та хрещення дитини (дія релігій-

ного чинника), імена батьків, хресних батьків та баби-повитухи (принцип однайменування). Про дію релігійного чинника свідчить вибір для новонародженого імені Святого, день вшанування якого збігався або був наближеним до дня народження чи хрестин дитини¹. Однайменування полягає у виявленні спільних імен або іменних компонентів (у випадку складної назви) для новонародженого та батьків, хресних батьків дитини чи повитухи.

Матеріалом для статті послужили 1000 латиномовних метричних записів про хрещення у греко-католицькій церкві Св. Параскеви П'ятниці (1800–1890) та римо-католицькому костелі Св. Марії Магдалени (1816–1890), отриманих методом ймовірнісної вибірки з десятирічних та п'ятирічних зрізів (див. Джерела).

Метричні записи як джерело інформації про латиномовний антропонімікон львів'ян

Потребу парафіяльних метричних книг обгрунтовано в 1563 р. на 24-й сесії Триденського собору [7: 65; 8: I]. У декреті Собору зазначено про п'ять обов'язкових рубрик метричного запису хрещення: ім'я дитини, дата хрестин, імена батьків, імена хресних батьків, ім'я пароха, який здійснював обряд хрещення. У 1565 р. додано інформацію про дату народження та вказівку на факт законного чи незаконного народження [7: 65–66]. За розпорядженням 1784 р. для римо-католицьких консисторій Львова, Перемишля і Тарнова метрики повинні були подавати інформацію латинською мовою уже в дев'яти рубриках: *Annus, Mensis, Dies* (рік, місяць і день народження), *Numerus Domus* (номер будинку батька новонародженого), *Nomen baptifed* (ім'я охрещеного), *Sexus* (стать новонародженого), *legitimi, illegitimi ubori* (вказівка на факт законного чи незаконного народження), *Nomen & Cognomen Parentis* (ім'я і прізвище батьків), *Religio* (релігія батьків), *Nomen & Cognomen Patrionorum* (ім'я і прізвище хресних батьків), *Conditio Patrionorum* (стан, соціальний статус хресних батьків, іншими словами, вид діяльності чи професія, належність до того чи іншого прошарку) [9: 133–134]. Пізніше в інструкції 1873 р. додано нові рубрики: *Parochus* (ім'я священника) і *Obstetricis* (ім'я повитухи) [10: 25], проте в метричних записах початку століття ці дані уже були.

Офіційною мовою метрик визнано латинську [11: 76–77]. У 1784 р. цісарським указом латинську мову визначено офіційною в метриках усіх трьох католицьких обрядів Галичини – римського, грецького та вірменського [12: 95]. Метричні книги греко-католицького віросповідання, центром якого 1807 р. стала Галицька митрополія, велися відповідно до загальних засад католицького костелу [8: II]. У другій половині XIX ст. уніатські священники стверджували про необхідність ведення їхніх метрик українською мовою на підставі артикул, прийнятих під час підписання Брестської унії [13: 100]. У відповідь 1875 р. Міністерство внутрішніх справ дозво-

¹ Під час визначення впливу агоніма (імені Святого) на найменування новонародженого беремо до уваги діапазон восьми (зрідка десяти) днів до і після дат народження чи хрещення. Згідно з рішенням Триденського собору (1545–1563), дитина обов'язково одержувала християнське ім'я при народженні. Пізніше можна було вибрати будь-яке ім'я від першого до восьмого дня тижня, що мотивувалось фактом надання Ісусові імені на восьмий день після Різдва. Але при виборі не поверталися за календарем надто назад. Отже, якщо дитина, названа *Petrus*, народилась або була охрещена упродовж 2–22 липня або 19 червня – 9 липня (Св. Ап. Петра вшановують 12 липня у греко-католицькому обряді та 29 червня – у римо-католицькому), на вибір її імені вплинуло ім'я Святого.

лило використовувати українську, польську чи німецьку мови, якщо особа власноруч вписує своє ім'я та прізвище в метричний запис, загалом же мовою усіх католицьких метрик і надалі була латинська [12: 95–96].

Це підтверджують метричні книги львівських греко-католицької та римо-католицької консисторій, тобто церкви Св. Параскеви П'ятниці та костелу Св. Марії Магдалини, записи у яких велися латинською мовою.

У статті для опису корелятивного зв'язку *соціогрупа ↔ антропонім* враховуємо інформацію 14 рубрик метричного запису: рік запису, ім'я новонародженого, номер метричного запису, дата народження, дата хрещення дитини, ім'я та статус батька, ім'я та статус матері, ім'я та статус хресного батька, ім'я та статус хресної матері, ім'я баби-повитухи. Зібраний ілюстративний матеріал оформляємо як базу даних у програмі Microsoft Excel (див. Таблицю).

Соціогрупа ↔ антропонім

Формування та особливості соціогруп. Львівські метрики XIX ст. зберегли інформацію про існування десяти соціальних груп. Аналіз рубрики «статус» дозволив виокремити вісім груп на основі виду діяльності чи професії батька новонародженого. Це: *робітники* (28,4% усіх метричних записів), *ремісники* (24,2%), *службовці* (6,9%), *прислуга* (5,9%), *особи без зазначеного виду діяльності* (4,3%), *підприємці, купці, власники нерухомості* (3,8%), *військові* (2,4%), *представники вільних професій* (2,2%). Метричні записи, у яких немає інформації про батька дитини, формують групу *матері-одиначки* (22,3% усіх записів). Окрему соціогрупу становлять *повитухи*, дані про яких містяться в 90,7% записів.

Таблиця

Рік	Ім'я	№	Народження	Хрещення	Батько		Мати		Хрещений батько		Хрещена мати		Повитуха
					ім'я	статус	ім'я	статус	ім'я	статус	ім'я	статус	
1870	Basilius	21	01.04	03.04	Andreas	operarius	Regina	famula	Michael	miles	Anna	operaria	Barbara

Належність особи до професійної соціогрупи паралельно моделювало її суспільний статус. У XIX ст. робітники, ремісники, особи без роду діяльності, прислуга (до якої також належали матері-одиначки) – це були нижчі верстви населення. Представники вільних професій, службовці, підприємці – суспільна верхівка міста.

Розподіл парафіян у соціогрупах пов'язаний з їхньою належністю до греко- чи римо-католицького обрядів. Так, греко-католики були здебільшого робітниками, ремісниками, прислугою та особами без визначеного роду діяльності. Прихожани римо-католицького віросповідання репрезентували і маргінальні групи, і привілейовані верстви.

Цікаво, що становище економіки Галичини зумовлювало стабільність соціальної структури населення наприкінці XIX – на початку XX ст. [14: 10, 12].

Формування іменника дітей, народжених у сім'ї робітників. Перепис населення 1857 р. виокремлює сільськогосподарських робітників, промислових робітників, робітників торгівлі та інших служб [15: 182]. Соціально-економічні умови XIX ст. в Галичині викликали боротьбу за робочі місця, ринки збуту продукції та житло [14: 11].

Матеріальне становище робітників залежало від характеру зайнятості, тому серед них 19% мешкало у підвальних приміщеннях, багато винаймало лише ліжко для сну в дерев'яних бараках, на горищах [16: 13–14]. З метою соціального захисту та організації взаємодопомоги робітників у Львові на початку XIX ст. створено перший професійний осередок та каси взаємодопомоги.

Про соціогрупу дітей, народжених у сім'ях робітників, інформують 180 метричних записів церкви Св. Параскеви та 104 записи костелу Св. Магдалени.

Іменний спектр новонароджених. У сім'ях греко-католиків використано 56 назв, з яких 33 належали хлопцям – *Adamus, Alexander, Alexius, Andreas, Antonius, Basilius, Carolus-Joannes, Constantinus, Cyrillus, Elias, Emilianus-Joannes, Eustachius, Franciscus, Franciscus-Demetrius, Georgius-Romanus, Gregorius, Ignatius, Jacobus, Joannes, Josephus, Josephus-Andreas, Julianus, Michael, Michael-Marian, Nicolaus, Paulus, Petrus, Sawa, Simeon, Stephanus, Theodorus, Victor-Josephus, Vladimir*, та 23 дівчатам: *Anna, Antonina, Bronislawa, Catharina, Euphrosinia, Francisca, Helena (Helenna), Joanna, Josepha, Julia, Julianna, Maria, Maria-Anna, Martha, Michalina, Parasceva, Paulina, Pelagia, Rosalia, Sophia, Stephania, Thecla, Victoria*.

Спектр чоловічих імен римо-католиків містить 39 антропоодиниць (див., наприклад на літери A–F): *Adalberthus, Anderas, Antonius, Carolus-Martinus, Casimirus, Casimirus-Franciscus, Caspar, Eduardus-Maximilianus, Eugenius-Ferdinandus, Eugenius-Joannes-Eduardus, Felicialus, Franciscus-Joannes, Franciscus-Ludovicus, Franciscus-Fanitus*. У переліку жіночих імен 31 назва (A–F): *Adelaida-Rosalia, Aemilia-Josepha, Agnes, Angela-Casimira, Angella, Anna, Appolonia, Carolina, Carolina-Antonina, Catharina, Ernestina, Emilia-Maria, Ewa, Francisca, Francisca-Barbara*.

Співвідношення кількості найменованих з іменним спектром визначає, що в соціогрупи дітей робітників середній коефіцієнт однойменності залежав від віросповідання батьків. Так, в іменнику греко-католиків одним іменем в середньому було названо троє дітей, тоді як у середовищі римо-католицьких робітників кожна дитина мала інше ім'я.

Показники свідчать про закритість соціогрупи робітників-греко-католиків, орієнтацію на усталений, традиційний перелік назв. Основу іменника становили традиційні для української антропосистеми одиниці: *Joannes* (22,8%), *Josephus, Petrus* (9,8%), *Michael, Nicolaus, Stephanus* (5,4%), *Basilius, Paulus* (4,3%), *Maria* (25,6%), *Anna* (19,5%), *Catharina, Paulina* (9,8%), *Sophia* (6,1%). Імена слов'янського походження представлені лише двома антропоодиницями: *Vladimir* (П 1890, 76)² та *Bronislawa* (П 1880, 32). Іншомовні назви *Adamus* (П 1885, 14), *Franciscus* (П 1875,

² Використовуємо паспортизацію: 1) буква позначає церкву або костел, у яких зафіксовано метричний запис: П – греко-католицька церква Св. Параскеви, М – римо-католицький костел Св. Марії Магдалени; 2) рік фіксації метричного запису; 3) порядковий номер метричного запису або, у разі відсутності нумерації записів, номер аркуша (з буквою «а»), на якому здійснено запис імені.

64), *Francisca* (П 1875, 35), *Rosalia* (П 1890, 82) мають одиничну фіксацію (становлять 2% усіх імен).

В іменнику греко-католиків зафіксовано варіанти імен, утворені шляхом транслітерації українських відповідників, наприклад: *Sawa* (П 1890, 63), *Emilianus-Joannes* (П 1860, 86), *Michalina* (П 1880, 62), *Parasceva* (П 1820, а101), та усіченням закінчення *-us* – *Vladimir* (П 1890, 76) (словникові форми: *Sabbas*, *Aemilianus*, *Michaelina*, *Parasceve*, *Vladimirus*). Такі варіанти, з одного боку, порушували норми ведення метрик щодо фіксації повних, словникових форм, з іншого – були свідченням початку впливу української мови на церковну і державну документацію³.

У соціогрупі робітників римського віросповідання основу іменника новонароджених становлять назви, поширені в антропоніміконі міщан XIX ст. – *Joannes*, *Michael* (9,4%), *Josephus* (7,5%), *Antonius* (3,8%), *Anna*, *Catharina* (7,8%), *Sophia* (5,9%). Також у соціогрупі були популярними імена, притаманні сповідникам саме римо-католицького обряду – *Carolina*, *Francisca* (3,9%). Особливістю переліку найчастотніших назв є популярність імен *Adalberthus* (5,7%) та *Marianna* (17,6%), які загалом у соціумі належали до непоширених назв. Одиничну фіксацію мало ім'я-універсалія *Maria* (М 1850, а71).

Особливою ознакою формування іменника новонароджених у сім'ях римо-католицьких робітників був вибір рідкісних найменувань, наприклад: *Longinus-Josephus* (М 1850, а73), *Joannes-Nepommenus* (М 1850, а73), *Adelaida-Rosalia* (М 1830, а86), *Felicianus* (М 1820, а22), *Ernestina* (М 1840, а77).

Назви слов'янського походження зафіксовано лише як компоненти складних імен, які становлять 3,8% антропонімікону, наприклад: *Sigismundus-Wladislaus* (М 1850, а78), *Casimirus-Franciscus* (М 1890, а29), *Marianus-Bronislaus* (М 1890, а43).

Іменник дітей, народжених у сім'ях римо-католицьких робітників, характеризується нормативними, повними записами найменувань (зафіксовано лише варіантність *Aemilia-Josepha* (М 1820, а26) – *Emilia-Maria* (М 1890, а32).

На формування спектра та однойменності в антропоніміконі вплинула також структура назв. Імена дітей, народжених у сім'ях греко-католицьких робітників, мали просту структуру (95,4% усіх записів). Двокомпонентні імена *Josephus-Andreas* (П 1890, 6), *Carolus-Joannes* (П 1890, 8), *Victor-Josephus* (П 1890, 65), *Georgius-Romanus* (П 1890, 78) тощо з'явилися лише наприкінці сторіччя і становили 4,4% усіх назв.

Широкий спектр антропонімікону дітей римо-католиків зумовило поширення багатоконпонентних назв (37,5% усіх імен): *Eugenius-Joannes-Eduardus* (М 1850, а76), *Carolina-Antonina* (М 1840, а77). Проте більшість в іменнику формували прості найменування – 62,5% (*Stephanus* (М 1830, а90), *Victoria* (М 1840, а81).

Аналіз структури назв ілюструє також статус найменованих. Основу іменника дітей, народжених у сім'ях робітників, формували прості назви, що свідчить про низький статус робітників у львівському середовищі XIX ст.

Мотиви найменування. Найпотужнішим був релігійний чинник, який зумовив появу майже половини імен у греко-католицьких сім'ях та понад третину – у римо-католицьких (див. рис.). У випадку багатоконпонентних назв, ім'я Святого за-

³ Із 1786 р. відбулося узгодження державних канцелярських норм із засадами релігійної канцелярії. У результаті метрики набули статусу державних документів, а духівники, які здійснювали в них записи, вважались службовцями цивільного стану.

звичай впливало на вибір другої частини складного антропоніма, наприклад: *Franciscus-Demetrius* (П 1890, 86), охрещений 9 листопада (8 листопада греко-католики вшановують Св. Дмитрія), *Josephus-Stephanus* (М 1820, а27), охрещений 21 грудня (26 грудня у римо-католицькому обряді день Св. Степана).

Аналіз однайнаменування свідчить, що імена хресних батьків як чинники найменування були більш функціональні, ніж імена батьків (див. рис.). Очевидно, це зумовлено віруваннями про вплив долі та характеру хресних на життя дитини, а також бажанням уникнути непорозумінь та складнощів, пов'язаних із внутрішньосімейним однайнаменуванням⁴.

Імена повитух вплинули на вибір 10% найменувань дівчат (див. рис.), наприклад: *Josepha* (П 1880, 34), *Catharina* (М 1820, а23). Припускаємо, що однайнаменування між повитухою і новонародженою могли спричинити, скажімо, важкі пологи.

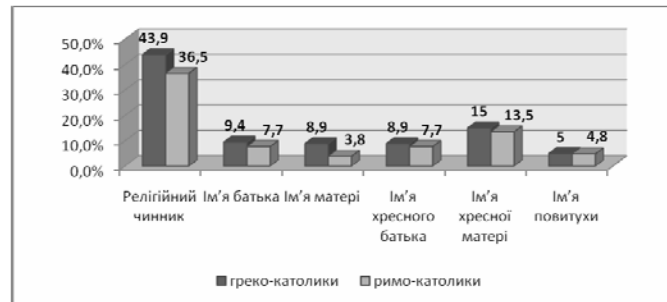

Рисунок. Чинники вибору імен для дітей, народжених у сім'ях робітників, %

Підсумуємо. Метричні записи про народження львів'ян у XIX ст. здійснювалися латинською мовою і містили лінгвістичну інформацію (імена новонароджених, батьків та хресних батьків дитини, повитух), соціальну (статус, рід занять батьків та свідків хрещення), статистичну (дати народження та хрещення дітей).

За даними метрик, найбільшою соціогрупою львів'ян у XIX ст. були робітники. Антропонімікон дітей, народжених у сім'ях робітників, формували здебільшого прості, поширені назви. Це зумовило високу однойменність всередині групи (особливо в середовищі греко-католицьких сімей). Іншомовні назви та багатоконпонентні антропоніми зафіксовано в переліку імен римо-католиків, що зумовлено орієнтацією на зразки найменування поляків з вищих соціальних верств. Серед мотивів найменування найпотужнішим був релігійний чинник.

1. Мацюк Г. П. До витоків соціолінгвістики: соціологічний напрям у мовознавстві : монографія / Г. П. Мацюк. – Львів : Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2008. – 432 с.

⁴ Серед вказівок щодо ведення метричних книг XIX ст. зафіксовано застереження: «Священик, який здійснює обряд хрещення, повинен пильнувати, щоб братам, сестрам і близьким родичам не давати однакових імен, з огляду на виникнення помилок через однакові імена та прізвища, особливо під час складання списків дітей, придатних до навчання у школі і списків щеплення від віспи; також у подальшому житті, в особистих і публічних листах однайнаменування є причиною різного роду непорозумінь та неприємностей» (див. [10: 24]).

2. *Архангельська А. М.* Маскулінність та фемінність як соціокультурні категорії на тлі слов'янського антропонімікону / А. М. Архангельська // *Мовознавство*. – 2006. – № 1. – С. 83–92; *Белей Л.* Українські імена колись і тепер / Л. Белей. – К. : Темпора, 2010. – 128 с.; *Пахомова С. М.* Одноімення братів та сестер: причини та мотиви / С. М. Пахомова // *Studia Slavica* : зб. наук. пр. / [упоряд. і відп. ред. : С. Пахомова, Я. Джоганик]. – Ужгород : Вид-во Олександри Гаркуші, 2009. – Вип. 9 : Ономастика. Антропоніміка. – С. 62–68; *Худащ М. Л.* З історії української антропонімії / М. Л. Худащ. – К. : Наук. думка, 1977. – 236 с.; *Чучка П. П.* Антропонімія Закарпаття : монографія / П. П. Чучка. – К., 1969. – 669 с.
3. *Бондалетов В. Д.* Ономастика і соціолінгвістика / В. Д. Бондалетов // *Антропоніміка*. – М. : Наука, 1870. – С. 17–23; *Бондалетов В. Д.* Динаміка личних імен в ХХ столітті / В. Д. Бондалетов // *Личные имена в прошлом, настоящем, будущем*. – М., 1970. – С. 91–105; *Ивашко В. А.* Как выбирают имена / В. А. Ивашко. – Минск : Вышэйшая шк., 1980. – 174 с.; *Никонов В. А.* Имя и общество / В. А. Никонов. – М., 1974. – 276 с.; *Суперанская А. В.* Общая имени имени собственного / А. В. Суперанская. – М. : Наука, 1973. – 366 с.; *Milewski T.* Indoeuropejskie imiona osobowe / T. Milewski. – Wrocław i in., 1969. – 226 s.; *Mytnik I.* Antroponimia Wołynia w XVI–XVIII wieku / I. Mytnik. – Warszawa : Uniwersytet Warszawski, 2010. – 412 s.; *Rospond St.* O stosunkach językowych polsko-russkich w świetle onomastyki / St. Rospond. – Wrocław, 1973. – 30 s.
4. *Брайченко С.* Улюблені чоловічі імена Одеської області / С. Брайченко // *Мовознавство*. – 1998. – № 4–5. – С. 18–21; *Буга Т.* Динаміка сільського іменника (на матеріалі жіночого антропонімікону Центральної Донеччини) / Т. Буга // *Наук. вісн. Чернів. ун-ту* : зб. наук. пр. – Чернівці : Рута, 2007. – Вип. 354–355 : Слов'янська філологія. – С. 108–113; *Горобець О. О.* Динаміка жіночого іменника першої половини ХХ століття у місті Проскуріві / О. О. Горобець // *Studia Slavica* : зб. наук. пр. / [упоряд. і відп. ред. : С. Пахомова, Я. Джоганик]. – Ужгород : Вид-во Олександри Гаркуші, 2009. – Вип. 9 : Ономастика. Антропоніміка. – С. 127–135; *Касім О.* Про динаміку українських особових імен Одещини / О. Касім // *Мовознавство*. – К., 1990. – № 3. – С. 26–31; *Плюшко О.* Кількісно-якісний спектр чоловічих імен м. Кіровограда / О. Плюшко // *Наук. вісн. Чернів. ун-ту* : зб. наук. пр. – Чернівці : Рута, 2007. – Вип. 354–355 : Слов'янська філологія. – С. 215–220; *Свистун Н.* Чоловічий іменник міста Тернополя другої половини ХХ століття (рідкісні імена) / Н. Свистун // *Studia Slavica* : зб. наук. пр. / [упоряд. і відп. ред. : С. Пахомова, Я. Джоганик]. – Ужгород : Вид-во Олександри Гаркуші, 2009. – Вип. 9 : Ономастика. Антропоніміка. – С. 205–210; *Скорук І.* Характеристика чоловічого іменника м. Луцька в ХХ ст. / І. Скорук // *Мовознавство*. – 1999. – № 2–3. – С. 35–42; *Шевчук Л.* Динаміка найуживаніших жіночих імен м. Іллічівська / Л. Шевчук // *Наук. вісн. Чернів. ун-ту* : зб. наук. пр. – Чернівці : Рута, 2007. – Вип. 354–355 : Слов'янська філологія. – С. 269–273.
5. *Грицак Я.* Яких-то князів були столиці в Києві?..: до конструювання історичної пам'яті галицьких українців у 1830–1930-ті роки [Електронний ресурс] / Я. Грицак. – Доступно з: <http://www.franko.lviv.ua/Subdivisions/um/um6/Statti/5-HRYTSAK%20Yaroslav.htm>; *Зазуляк Ю.* Rebaptizatio ruthenorum: подвійні імена та конфесійно-культурна ідентичність шляхти руського походження в Галичині XV ст. [Електронний ресурс] / Ю. Зазуляк. – Доступно з: <http://www.history.org.ua/JournALL/ruthenica/6/10.pdf>; *Вуу V.* Tradition under the challenge of modernization: baptismal practices among Greek catholic ruthenians in the 19th century Austrian Galicia / V. Вуу. – Budapest, 2002. – 67 s.
6. *Луньо Л.* Лексикографічний опис іменника парафіян (на матеріалі церкви Св. Параскеви П'ятниці, перша пол. ХХ ст.) / Л. Луньо // *Людина. Комп'ютер. Комунікація* : зб. наук. пр. / за ред. Ф. С. Бацевича. – Львів : Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2010. – С. 283–285; *Луньо Л.* Про тенденції формування іменника

- львів'ян у першій половині ХХ ст. / Л. Луньо // Соціолінгвістичні студії / за ред. Л. О. Ставицької. – К. : Вид. дім Дмитра Бурого, 2010. – С. 252–257; *Луньо Л.* Найновіші тенденції формування іменника Львова / Л. Луньо // Українська мова у ХХІ столітті: традиції і новаторство : тези доп. Всеукр. лінгвістичного форуму молодих учених, м. Київ, 21–23 квітня 2010 р. – К. : ІАЦ «Спейс-Інформ»; ФОП Гудименко, 2010. – С. 28–30.
7. *Kumer B.* Metryki parafialne w archiwach diecezjalnych / B. Kumer // *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej.* – 1966. – R. XIV, nr. 1. – S. 65–75.
 8. *Laszuk A.* Księgi metrykalne stanu cywilnego w archiwach państwowych w Polsce. Informator / A. Laszuk. – Warszawa, 1998. – 240 s.
 9. *Kośka M., Lewandowska D.* Księgi metrykalne różnych wyznań z terenów tzw. Zabuzzańskich przechowywane w AGAD / M. Kośka, D. Lewandowska // *Przeszość demograficzna Polski.* – Warszawa, 1997. – T. 20. – S. 192–144.
 10. *Крыжановскій Г.* Поученіе для г. к. приходскихъ урядовъ о належному веденію и писанію метричь крещенія, вѣнчанія и погребанія / Г. Крыжановскій. – Львов : Ставропигійской Институт, 1873. – 91 с.
 11. *Rojszczak-Robinska D.* Język a Kościół (propozycja rozdziału podręcznika do nauczania treści historycznojęzykowych na studiach I stopnia) / D. Rojszczak-Robinska // *Kwartalnik Językoznawczy.* – 2010. – № 2 (2). S. – 76–91.
 12. *Przepisy państwowe i kościelne dotyczące metryk kościelnych w zaborze austriackim (1800–1914)* / B. Kumer // *Przeszość demograficzna Polski.* – Warszawa, 1975. – T. 7. – S. 93–107.
 13. *Пауук А.* Українська церква і незалежність України : монографія / А. Пауук. – Львів : Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2003. – 364 с.
 14. *Вітенко М. Д.* Польсько-українські відносини у Галичині: соціально-економічний аспект: авто. реф. дис. ... канд. іст. наук / М. Д. Вітенко. – Чернівці, 2006. – 17 с.
 15. *Історія Львова : у 3 т. / редкол. : Я. Ісаєвич, М. Литвин, Ф. Стеблій.* – Львів : Центр Європи, 2007. – Т. 2. – 559 с.
 16. *Фіголь Д. І.* До історії побуту робітників Львова в кінці ХІХ – на початку ХХ ст. / Д. Фіголь // *Матеріали з етнографії та мистецтвознавства.* – К., 1959. – С. 13–18.

Використані джерела

1. Центральний державний історичний архів (ЦДА) України у Львові, ф. 201 (Львівська греко-католицька консисторія), оп. 4а, спр. 3276 (Метрична книга парафіян греко-католицької церкви Св. Параскеви П'ятниці у Львові, 1800), арк. 39–41; спр. 3278 (Метрична книга парафіян греко-католицької церкви Св. Параскеви П'ятниці у Львові, 1810, 1820). – арк. 65–67, 98–101; спр. 3279 (Метрична книга парафіян греко-католицької церкви Св. Параскеви П'ятниці у Львові, 1830). – арк. 55–60; спр. 3281 (Метрична книга парафіян греко-католицької церкви Св. Параскеви П'ятниці у Львові, 1840, 1845, 1850, 1855, 1860, 1865). – арк. 1–7, 39–47, 74–80, 95–98, 126–137, 149–156; спр. 6814 (Метрична книга парафіян греко-католицької церкви Св. Параскеви П'ятниці у Львові, 1870, 1875, 1880, 1885, 1890). – арк. 32–38, 67–75, 107–114, 148–153, 186–191; спр. 6815 (Метрична книга парафіян греко-католицької церкви Св. Параскеви П'ятниці у Львові, 1890). – арк. 1–5.
2. ЦДА України у Львові, ф. 618 (Львівська римо-католицька консисторія), оп. 2, спр. 1072 (Метрична книга костьолу св. Марії Магдалени у Львові, 1816). – арк. 1–9; спр. 1074 (Метрична книга костьолу Св. Марії Магдалени у Львові, 1820, 1830). – арк. 19–30, 84–92; спр. 1076 (Метрична книга костьолу Св. Марії Магдалени у Львові, 1840). – арк. 75–82; спр. 1078 (Метрична книга костьолу Св. Марії Магдалени у Львові, 1850). – арк. 70–82; спр. 1082 (Метрична книга костьолу Св. Марії Магдалени у Львові, 1860). – арк. 1–17; спр. 2236 (Метрична книга (народження) костьолу Св. М. Магдалени у

Львові, 1870). – арк. 1–6; спр. 2237 (Метрична книга (народження) костьолу Св. М. Магдалини у Львові, 1880). – арк. 27–43; спр. 2467 (Метрична книга (народження) костелу Св. М. Магдалини у Львові, 1890). – арк. 27–48.

**NAMES OF LVIV CITIZENS IN THE 19TH CENTURY:
NAMES OF THE NEWBORN IN SOCIAL GROUP «WORKERS»**

Lesia Lunyo

*Ivan Franko National University in Lviv
vul. Universitetska, 1, Lviv, 79000, Ukraine
lesia-lu@ukr.net*

The article makes an attempt to characterize the names with due account taken of their belonging to certain social group. The analysis is based on the largest social group in Lviv in the 19th century – the «workers». The data has been obtained from Latin-language church registers from the church of St Paraskeva and cathedral of St Magdalena. The author believes that antroponyms of workers' children were formed by mostly simple and widely spread names. Foreign and multicomponent antroponyms were observed in the families of Roman Catholics. A religious factor was the most powerful reason for naming children.

Key words: antroponyms, spectrum, factor of name choice, social group «workers», Lviv.

**ИМЕННИК ЛЬВОВЯН В XIX ВЕКЕ:
ИМЕНА НОВОРОЖДЕННЫХ В СОЦИОГРУППЕ «РАБОЧИЕ»**

Леся Луцьо

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко
ул. Университетская, 1, Львов, Украина
lesia-lu@ukr.net*

Предпринята попытка охарактеризовать именной с точки зрения принадлежности к социогруппе. Примером анализа послужила количественно наибольшая социальная группа львовян в XIX в. – «рабочие». Материал исследования – латиноязычные метрические книги рождения из церкви Св. Прасковьи и костела Св. Магдалены. Автор считает, что антропонимикон детей рабочих формировали в основном простые, распространенные названия. Иноязычные и многокомпонентные антропонимы зафиксированы в семьях римо-католиков. Среди мотивов наименования наиболее мощным был религиозный фактор.

Ключевые слова: именной, спектр, фактор выбора имен, социогруппа «рабочие», Львов.

Стаття надійшла до редколегії 07.09.2011
Прийнята до друку 21.09.2011